

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2011. szeptember 29.*

A C-520/09. P. sz. ügyben,

az **Arkema SA** (székhelye: Colombes [Franciaország], képviseli: M. Debroux ügyvéd)

fellebbezőnek

az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke alapján 2009. december 14-én benyújtott fellebbezése tárgyában,

a másik fél az eljárásban:

az **Európai Bizottság** (képviselek: A. Bouquet és F. Castillo de la Torre, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes az elsőfokú eljárásban,

* Az eljárás nyelve: francia.

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: J. N. Cunha Rodrigues tanácselnök, A. Arabadjiev, A. Rosas, A. Ó Caoimh (előadó) és P. Lindh bírák,

főtanácsnok: P. Mengozzi,
hivatalvezető: Fülöp B. tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2010. november 25-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2011. február 17-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- ¹ Fellebbezésében az Arkema SA (korábban Elf Atochem SA, később Atofina SA, a továbbiakban: Arkema) az Európai Közösségek Elsőfokú Bírósága T-168/05. sz., Arkema kontra Bizottság ügyben 2009. szeptember 30-án hozott ítéletének (a továbbiakban: megtámadott ítélet) hatályon kívül helyezését kéri, amellyel az Elsőfokú Bíróság elutasította az elsődlegesen az [EK] 81. cikk és az EGT-Megállapodás 53. cikkének alkalmazására vonatkozó eljárásban (COMP/E-1/37.773 – „monoklórecetsav”-ügy)

2005. január 19-én hozott C (2004) 4876 végleges bizottsági határozat (a továbbiakban: vitatott határozat) részleges megsemmisítése, másodlagosan a vele szemben kiszabott bírság összegének csökkentése iránt benyújtott keresetét.

A jogvita előzményei és a vitatott határozat

- 2 A jogvitának a megtámadott ítélet 2–31. pontjában kifejtett előzményeit és a vitatott határozatot a jelen fellebbezés céljából a következőképpen lehet összegezni.

- 3 Az Európai Bizottság a vitatott határozatban megállapította, hogy többek között a fellebbező és annak anyavállalata, az Elf Aquitaine SA (a továbbiakban: Elf Aquitaine) megsértette az EK 81. cikkét és az 1992. május 2-i Európai Gazdasági Térségről szóló Megállapodás (HL 1994. L 1., 3. o.) 53. cikkét azáltal, hogy a monoklórecetsav (a továbbiakban: AMCA) piacán jogellenes kartellben vett részt.

- 4 A Bizottság megállapította az Elf Aquitaine és leányvállalata, az Arkema felelősségét az 1984. január 1-je és 1999. május 7. közötti időszakban elkövetett jogsértés tekintetében. A Bizottság az Elf Aquitaine által előadott ezzel ellentétes érveket elutasította, és megállapította, hogy az a tény, hogy az Elf Aquitaine tulajdonában volt az Atofina SA részvényeinek 98%-a, már önmagában elegendő volt ahhoz, hogy a leányvállalata tevékenységeiért való felelősség neki betudható legyen. Ezen túlmenően úgy ítélte meg, hogy az a tény, hogy az Elf Aquitaine nem vett részt az AMCA gyártásában és eladásában, nem zárja ki, hogy a Bizottság úgy tekintse, hogy gazdasági egységet képez a csoport operatív részeivel.

- 5 A bíróságok összegét a Bizottság a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése és az ESZAK-Szerződés 65. cikkének (5) bekezdése alapján kiszabott bíróság megállapításának mód-szerűről szóló iránymutatása (HL 1998. C 9., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. kötet, 1. fejezet, 171. o., a továbbiakban: 1998. évi iránymutatás), valamint a kartellügyek esetében a pénzbírságok alóli mentességről és a pénzbírságok csökkentéséről szóló közleménye (HL 1996. C 207., 4. o., a továbbiakban: engedékenységi közlemény) alap-ján határozta meg.
- 6 Miután a Bizottság megállapította, hogy az [EUMSZ 101. cikk] alkalmazására vo-natkozó eljárásban 1994. július 27-én hozott 94/599/EK bizottsági határozatnak (HL L 239., 14. o.) is címzettje volt az Elf Atochem SA, úgy ítélte meg, hogy visszaeső magatartására tekintettel kizárólag ez utóbbival szemben – tehát az Elf Aquitaine-nel szemben nem, mivel e társaság az első jogsértés idején még nem gyakorolt irányítást a fellebbező felett – kiszabott bíróság összegét megemeli.
- 7 Következésképpen a Bizottság az Elf Aquitaine-nel és a fellebbezővel szemben együt-tes és egyetemleges felelősség címén kiszabott 45 millió eurós bírságon felül kizárólag a fellebbezővel szemben, figyelemmel magatartásának visszaeső jellegére, külön bír-ságot szabott ki, amely 13,5 millió euró összegű volt.

Az Elsőfokú Bíróság előtti eljárás és a megtámadott ítélet

- 8 Amint az a megtámadott ítélet 38. pontjából kitűnik, fellebbező az Elsőfokú Bíróság elé terjesztett keresetében lényegében azt kérte, hogy az Elsőfokú Bíróság elsődlege-sen semmisítse meg a vitatott határozat Elf Aquitaine-re vonatkozó részét, másodla-gosan csökkentse az Elf Aquitaine-nel és a vele szemben kiszabott bírságok összegét.

- 9 A megtámadott ítélet 40–42. pontjából az tűnik ki, hogy az Elsőfokú Bírósághoz benyújtott keresete alátámasztására a fellebbező nyolc jogalapra hivatkozott. Első jogalapként a leányvállalat magatartása anyavállalatnak való betudhatóságával kapcsolatos szabályok megsértését, illetve az Elf Aquitaine csoporttal szembeni hátrányos megkülönböztetést, második jogalapként a leányvállalatnak az anyavállalat meghatározó befolyása véelméből következő jogi és gazdasági önállósága elvének megsértését, ötödik jogalapként pedig a nem megfelelő indokolást hozta fel. A fellebbező másodlagosan egy kilencedik jogalapot is előterjesztett, amely az arányosság elvének az elretentő szorzó megállapítása révén történő megsértésén alapult, mivel a Bizottság kétszeresen vette figyelembe az Arkema forgalmát.
- 10 A megtámadott ítéletben az Elsőfokú Bíróság elutasította az elsődleges és másodlagos jogalapokat is, és a fellebbezőt a költségek viselésére kötelezte.
- 11 A fellebbező az Elsőfokú Bíróság előtt az első jogalap keretében különösen az általa elkövetett jogsértésért való felelősség Elf Aquitaine-nek – amely a jogsértés idején a fellebbező anyavállalata volt – való betudhatóságát vitatta lényegében, arra hivatkozva, hogy nem az Elf Aquitaine által kijelölt politikát követte.
- 12 Ezzel kapcsolatosan az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 67. pontjában a következőket mondja ki:

„Abban a különös esetben, ha a közösségi versenyjog szabályait sértő magatartást folytató leányvállalat az anyavállalat kizárólagos tulajdonában van, fennáll az a vélelem, miszerint az anyavállalat meghatározó befolyást gyakorol leányvállalata magatartására [...] és ezért az EK 81. cikk értelmében egyetlen vállalkozást képeznek [...]. Ennélfogva azon leányvállalat feladata, amely a közösségi bíróság előtt egy, az anyavállalattal szemben a leányvállalat által elkövetett magatartásért bírságot kiszabó bizottsági határozatot megtámad, hogy e vélelmet megdöntse olyan bizonyítékok előterjesztése révén, amelyek alkalmasak annak bizonyítására, hogy a leányvállalata

önálló piaci magatartást követ [...]. Amennyiben az adott leányvállalat nem dönti meg e vélelmet, a Bizottság jogosult az anyavállalatot egyetemlegesen felelőssé tenni a leányvállalatával szemben kiszabott bírság megfizetéséért.”

- 13 Az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 71. pontjában megállapítja, hogy mivel a jogsértés elkövetése idején az Elf Aquitaine majdnem 100%-os tulajdonában volt a fellebbező, a Bizottság jogszerűen vélhette úgy, hogy a fellebbező nem követ az anyavállalatához képest önálló piaci magatartást, és ítélhette úgy, hogy az Elf Aquitaine feladata, hogy e vélelmet megdöntse olyan bizonyítékok előterjesztése révén, amelyek alkalmasak annak bizonyítására, hogy a leányvállalata önállóan határozza meg a piacon tanúsított magatartását.
- 14 Az Elsőfokú Bíróság a fellebbező által önállóságának bizonyítása érdekében előterjesztett bizonyítékok összessége tekintetében a megtámadott ítélet 73. pontjában először is megállapítja, hogy a Bizottság a vitatott határozat (257) preambulumbekkezdésében az Elf Aquitaine által a kifogásközlésre adott válaszában előadott érveket ismételi meg. Továbbá a megtámadott ítélet 74. pontjában megjegyzi, hogy „a [fellebbezőnek] az önállósága bizonyítására előadott érveit anyavállalata is előadta kifogásközlésre adott válaszában annak bizonyítása végett, hogy nem gyakorol meghatározó befolyást leányvállalata üzletpolitikájára”.
- 15 Az Elsőfokú Bíróság ezzel kapcsolatosan a megtámadott ítélet 75. pontjában kijelenti, hogy a Bizottság azáltal, hogy megcáfolta az anyavállalat által előadott érveket, mindkét társaságnak egyszerre válaszolt, és az ítélkezési gyakorlatnak megfelelően megvizsgálta, hogy az anyavállalat a vélelem megdöntése érdekében olyan bizonyítékokat nyújtott-e, amelyek bizonyították, hogy leányvállalata önállóan határozta meg a piacon tanúsított magatartását.

16 Az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 76–80. pontjában a következő érvelést fejti ki:

„76 A [fellebbező] által az önállóságának alátámasztására felhozott bizonyítékok megalapozottságát illetően rá kell mutatni, hogy az a tény, hogy az Elf Aquitaine csupán egy nem operatív holding, amely igen kevésbé avatkozik be leányvállalatai működésébe, nem elegendő annak kizárásához, hogy az Elf Aquitaine meghatározó befolyást gyakorol a [fellebbező] magatartására, különösen az Elf Aquitaine csoporton belüli pénzügyi befektetések összehangolása révén. Ugyanis egy cégcsoport esetében különösen a csoporton belüli pénzügyi befektetéseket összehangoló holding társaság létrehozásának célja, hogy összefogja a csoport több társaságban fennálló részesedéseit, és az a feladata, hogy biztosítsa ezek irányításának egységét, különösen a költségvetés feletti ellenőrzés segítségével.

77 Ezzel kapcsolatosan emlékeztetni kell, hogy nem a jogsértésre vonatkozó, az anyavállalat és a leányvállalat közötti felbujtói viszony, még kevésbé az anyavállalatnak a jogsértésben való részvétele teszi lehetővé a Bizottság számára, hogy bírság megfizetésére kötelező határozatot címezzen az anyavállalathoz, hanem az, hogy valamely anyavállalat és annak leányvállalata az EK 81. cikk értelmében egyetlen vállalkozást alkot.

78 Azon tény kapcsán, miszerint a fellebbező soha nem vezetett be az Elf Aquitaine javára az AMCA piacán egyedi tájékoztatási politikát, ki kell jelenteni, hogy az ilyen tájékoztatás hiánya – még ha feltételezzük is, hogy bizonyított – nem elegendő annak bizonyításához, hogy a fellebbező önállóan járt el az anyavállalatához képest.

79 Ugyanez vonatkozik azon érvre, miszerint az AMCA-val kapcsolatos tevékenység nem volt meghatározó az Elf Aquitaine csoportban, mivel ez nem alkalmas [az Arkema] anyavállalatához képesti önállóságának bizonyítására.

- 80 Továbbá abból sem lehet semmiféle következtetést levonni, hogy a két társaság két külön piacon tevékenykedett, és nem voltak egymással beszállítói kapcsolatban. Ugyanis, amint azt a Bizottság helyesen megjegyezte a [vitatott] határozat (261) preambulumbekzdésében, úgy kell tekinteni, hogy egy olyan csoportban, mint az Elf Aquitaine, a feladatok elosztása olyan normális jelenség, amely nem dönti meg azt a vélelmet, miszerint az Elf Aquitaine és az Atofina [SA] az EK 81. cikk értelmében egyetlen vállalkozást alkot.”
- 17 Az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 82. pontjában válaszol a fellebbező azon érvére, miszerint lehetetlen közvetlen és megdönthetetlen bizonyítékot nyújtani piaci magatartásának önálló mivoltára nézve, ezért ezt a bizonyítást „*probatio diabolicának*” kell tekinteni. Ez a 82. pont így hangzik:
- „[...] az érintett felek nem kötelesek a leányvállalat piaci magatartásának önálló mivoltára nézve közvetlen és megdönthetetlen bizonyítékot nyújtani, hanem csupán az ezen önállóság bizonyítására alkalmas elemeket kell szolgáltatniuk [...]. Továbbá az a körülmény, hogy a fellebbező a jelen ügyben nem nyújtott olyan bizonyítékokat, amelyek alkalmasak lennének az önállóság hiányára vonatkozó vélelem megdöntésére, nem jelenti azt, hogy a hivatkozott vélelem egyáltalán nem dönthető meg. Következésképpen a fellebbező érve megalapozatlan.”
- 18 Miután az Elsőfokú Bíróság az elé terjesztett első jogalap első részét elutasítja, a megtámadott ítélet 85. pontjában megállapítja, hogy „a Bizottság jogosan ítélte úgy, hogy az Elf Aquitaine és az Arkema az EK 81. cikk értelmében egyetlen vállalkozást képez, és ezért egyetemlegesen felelősségre vonhatók a velük szemben kifogásolt magatartás miatt, mivel az Arkema által elkövetett magatartások betudhatók az Elf Aquitaine-nek, és ennél fogva úgy tekinthetők, mintha azokat maga követte volna el”.
- 19 Amikor az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 100. pontjában a leányvállalatnak az anyavállalat meghatározó befolyása vélelméből következő jogi és gazdasági önállósága elvének megsértésére vonatkozó második jogalapot elutasítja, a hivatkozott

pontban többek között az alábbiakat mondja ki, hogy „ugyan az a tény, ha a leányvállalat az anyavállalat kizárólagos vagy majdnem kizárólagos tulajdonában van, arra enged következtetni, hogy az anyavállalat meghatározó befolyást gyakorol, és következésképpen egyetlen vállalkozást képeznek, az érintett fél a leányvállalat önállóságának hiányára vonatkozó vélelmet megdöntheti, és az utóbbi feladata megfelelő bizonyítékokat nyújtani [...]. A hivatkozott és a jelen ügyben alkalmazott vélelem egyáltalán nem kérdőjelezi meg a leányvállalat gazdasági önállóságát.”

- 20 Az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítéletnek a vitatott határozat indokolása hiányára vonatkozó ötödik jogalapot elutasító 126. pontjában megállapítja, hogy a Bizottság válaszolt az Elf Aquitaine érveinek legfontosabb pontjaira. Az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 127. pontjában az alábbiakat fejt ki:

„[...] a Bizottságnak nem kellett a fellebbező összes kifogását megválaszolnia. Egyrészt ugyanis mivel a Bizottság által adott válasz az Elf Aquitaine érveinek legfontosabb pontjaival kapcsolatban [...] nem változik annak függvényében, hogy az anyavállalatról vagy a leányvállalatról van szó, ezért ez utóbbinak nem kellett külön megválaszolnia a [fellebbező] által kifejtett érveket (lásd a fenti 75. pontot). [...]”

- 21 Az Elsőfokú Bíróság a kilencedik jogalap elutasítása során a megtámadott ítélet 205. pontjában így érvel:

„Azon érv, miszerint a Bizottság kétszer számította be az Arkema forgalmát [annak érdekében, hogy] a bírságok összegét elrettentő célból növel[je], el kell utasítani. Emlékeztetni kell, hogy az Arkemával szemben a [vitatott] határozat 2. cikkének d) pontja értelmében kiszabott [13,5 millió euró] összegű bírság csupán a Bizottság által az együttműködés címén nyújtott 40%-kal csökkentett elméleti alapösszeg tekintetében visszaesés címén alkalmazott növelésnek felel meg. Ennek érdekében a Bizottság nem tehetett mást – ha csupán annyiban szándékozott eltávolodni a [z 1998. évi] iránymutatásban meghatározott bírságkiszabási módszertől, hogy az elméleti

alapösszeget újrászámítsa oly módon, mintha csak [a fellebbező] lenne felelős az elkövetett jogsértésért.”

A felek kérelmei és a Bíróság előtti eljárás

- 22 A fellebbező azt kéri, hogy a Bíróság helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet, és kötelezze a Bizottságot a költségek viselésére.
- 23 A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság utasítsa el a fellebbezést, és kötelezze a fellebbezőt a költségek viselésére.

A fellebbezésről

A leányvállalat versenyellenes magatartása anyavállalatnak való betudhatóságával kapcsolatos szabályok megsértésére vonatkozó első jogalapról

A felek érvei

- 24 A fellebbező álláspontja szerint az Elsőfokú Bíróság ellentmondásba keveredett, amikor a megtámadott ítélet 67. pontjában arra emlékeztetett egyrészt, hogy az

anyavállalat leányvállalata feletti meghatározó befolyásának vélelme „egyszerű” és megdönthető, amennyiben az anyavállalat és/vagy a leányvállalat bizonyítja a leányvállalat önálló magatartását, miközben másrészt a megtámadott ítélet 76. pontjában kijelenti, hogy a holding társaságok feladata, hogy egy cégcsoporton belül biztosítsák a leányvállalat irányításának egységességét.

- 25 Az Arkema szerint ebből az következik, hogy az anyavállalat leányvállalata feletti meghatározó befolyásának vélelme megdönthetetlen. Azzal, hogy az Elsőfokú Bíróság azt követelte meg, hogy a fellebbező olyan bizonyítékokat nyújtson, amelyek jogi lehetetlenségét saját maga is megállapítja, *probatio diabolicát* írt elő számára.
- 26 Továbbá az Arkema úgy véli, hogy azáltal, hogy az Elsőfokú Bíróság ilyen bizonyítékok nyújtására kötelezte, megsértette a fellebbezőnek az 1950. november 4-én Rómában aláírt emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény 6. cikkének (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való jogát.
- 27 A Bizottság úgy véli, hogy ez a jogalap elfogadhatatlan, mivel az nem vitatja az Elsőfokú Bíróság által a megtámadott ítélet 78–80. és 82. pontjában kifejtett következtetéseit.
- 28 Továbbá az Arkemának a tisztességes eljárás megsértésére vonatkozó érvelése keretében a fellebbező nem tünteti fel, hogy pontosan miben áll az állítólagos jogsértés.
- 29 Mindenesetre a megtámadott ítéletben kifejtettekből kitűnik, hogy az anyavállalat leányvállalata feletti meghatározó befolyásának vélelme megdönthető. A Bizottság szerint a fellebbező valójában úgy szeretné megdönteni ezt a vélelmet, hogy annak kijelentésére szorítkozik, miszerint anyavállalata, az Elf Aquitaine egy „nem operatív holding”. A Bizottság véleménye szerint, ha az elegendő lenne e vélelem megdöntésére, hogy valamely csoport élén egy „nem operatív holding” áll, az veszítene

hatékonyságából. Ezenfelül az a tény, hogy valamely vélelem megdönthető, nem jelenti azt, hogy könnyű lenne megdönteni.

A Bíróság álláspontja

- ³⁰ A jelen ítélet 27. pontjában ismertetett elfogadhatatlansági kifogással kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy a Bizottság valójában azt állítja, hogy ez a jogalap hatástalan.
- ³¹ Mindazonáltal valamely felhozott jogalap hatástalan volta a fellebbezés alátámasztására való alkalmasságára utal, ám nem érinti annak elfogadhatóságát (lásd a C-76/01. P. sz., Eurocoton és társai kontra Tanács ügyben 2003. szeptember 30-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-10091. o.] 52. pontját, valamint a C-203/07. P. sz., Görögország kontra Bizottság ügyben 2008. november 6-án hozott ítélet [EBHT 2008., I-8161. o.] 42. és 43. pontját). A fentiekre tekintettel a fenti 27. pontban hivatkozott elfogadhatatlansági kifogást el kell utasítani.
- ³² A Bizottság arra hivatkozik, hogy az első jogalapot el kell utasítani, mivel az nem kifogásolja kifejezetten a megtámadott ítéletnek a leányvállalat magatartása anyavállalatnak való betudhatóságára vonatkozó 78–80. és 82. pontját, amely pontok önmagukban is elegendők a megtámadott ítélet következtetéseinek alátámasztására.
- ³³ Ennek az érvelésnek nem lehet helyt adni.

- 34 Az Arkema beadványaiból kitűnik, hogy az érvelése lényegében arra vonatkozik, hogy az Elsőfokú Bíróság különösen a megtámadott ítélet 76. pontjában ellentmondásba keveredett, amikor megerősítette azt a megdönthető vélelmet, miszerint az anyavállalat meghatározó befolyást gyakorol a leányvállalat magatartására, amennyiben a leányvállalat az anyavállalat kizárólagos vagy majdnem kizárólagos tulajdonában van, ám helyrehozhatatlanul megakadályozta az Arkemát abban, hogy ennek ellenkezőjét bizonyítsa. Amennyiben ez az érvelés elfogadható, az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet rendelkező részében, továbbá a hivatkozott 78–80. és 82. pontjában tett megállapítások tekintetében tévesen alkalmazta a jogot.
- 35 Végül az Arkema keresetének egyik lábjegyzetéből kitűnik, hogy az utóbbi kifejezetten kétségbe vonta a megtámadott ítélet 82. pontját.
- 36 Ennélfogva az első jogalapot mint hatástalant nem lehet elutasítani.
- 37 Továbbá emlékeztetni kell arra, hogy a vállalkozás fogalma valamennyi jogalanyt magában foglalja, aki gazdasági tevékenységet folytat, a jogalany jogállásától és finanszírozásának módjától függetlenül. E tekintetben a Bíróság kifejtette egyfelől, hogy ezen összefüggésben a vállalkozás fogalmát úgy kell értelmezni, hogy az gazdasági egységet jelent, még akkor is, ha jogi szempontból e gazdasági egység több természetes vagy jogi személyből áll, és másfelől, hogy ha ilyen gazdasági egység sérti meg a versenyszabályokat, a személyes felelősség elve szerint neki kell felelnie ezért a jogsértésért (lásd a C-90/09. P. sz., General Química és társai kontra Bizottság ügyben 2011. január 20-án hozott ítélet [EBHT 2011., I-1. o.] 34. és 35. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot, valamint a C-201/09. P. és C-216/09. P. sz., ArcelorMittal Luxembourg kontra Bizottság és Bizottság kontra ArcelorMittal Luxembourg és társai egyesített ügyekben 2011. március 29-én hozott ítélet [EBHT 2011., I-2239. o.] 95. pontját).

- 38 Az állandó ítélkezési gyakorlatból kitűnik, az anyavállalatnak lehet betudni a leányvállalat magatartását, ha – jóllehet külön jogi személyiséggel rendelkezik – nem önállóan határozza meg saját magatartását a piacon, hanem lényegében azokat az utasításokat követi, amelyeket az anyavállalat ad a számára, különös tekintettel az említett két jogi személy közötti gazdasági, szervezeti és jogi kapcsolatokra (lásd a C-97/08. P. sz., Akzo Nobel és társai kontra Bizottság ügyben 2009. szeptember 10-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-8237. o.] 58. pontját, valamint a fent hivatkozott General Química és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 37. pontját).
- 39 Ilyen helyzetben ugyanis, mivel az anyavállalat és leányvállalata ugyanazon gazdasági egység részét képezi és ezáltal az EK 81. cikk értelmében egyetlen vállalkozásnak minősül, a Bizottság jogosult a bírságkiszabó határozatot az anyavállalatnak címezni anélkül, hogy köteles lenne az utóbbinak a jogsértésben való személyes részvételét bizonyítani (lásd a fent hivatkozott Akzo Nobel és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 59. pontját, valamint a fent hivatkozott General Química és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 38. pontját).
- 40 Ezzel kapcsolatosan a Bíróság megjegyezte, hogy abban a különös esetben, ha az uniós versenyjog szabályait sértő magatartást folytató leányvállalata az anyavállalat kizárólagos tulajdonában van, egyrészt ezen anyavállalat meghatározó befolyást gyakorolhat az említett leányvállalat magatartására, másrészt pedig fennáll azon megdönthető vélelem, amely szerint az említett anyavállalat ténylegesen meghatározó befolyást gyakorol leányvállalata magatartására (lásd különösen a 107/82. sz., AEG-Telefunken kontra Bizottság ügyben 1983. október 25-én hozott ítélet [EBHT 1983., 3151. o.] 50. pontját; a fent hivatkozott Akzo Nobel és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 60. pontját; a fent hivatkozott General Química és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 39. pontját, valamint az ArcelorMittal Luxembourg kontra Bizottság és Bizottság kontra ArcelorMittal Luxembourg és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 97. pontját).
- 41 E körülmények között elegendő, ha a Bizottság bizonyítja, hogy valamely leányvállalatnak az anyavállalata az egyedüli tulajdonosa, ahhoz hogy arra következtethessen, hogy ez utóbbi meghatározó befolyást gyakorol e leányvállalat üzletpolitikájára. A Bizottságnak ezt követően módjában áll az anyavállalat egyetemleges felelősségét megállapítani a leányvállalatával szemben kiszabott bírság megfizetését illetően, kivéve

ha a fenti vélelem megdöntésére köteles anyavállalat elegendő bizonyítékot terjeszt elő annak bizonyításához, hogy a leányvállalata önálló piaci magatartást követ (lásd a C-286/98. P. sz., Stora Kopparbergs Bergslags kontra Bizottság ügyben 2000. november 16-án hozott ítélet [EBHT 2000., I-9925. o.] 29. pontját; a fent hivatkozott Akzo Nobel és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 61. pontját; a fent hivatkozott General Química és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 40. pontját, valamint a fent hivatkozott az ArcelorMittal Luxembourg kontra Bizottság és Bizottság kontra ArcelorMittal Luxembourg és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 98. pontját.

- 42 A jelen ügyben az Arkema nem vitatja a jelen ítélet 40. és 41. pontjában a meghatározó befolyás tényleges gyakorlására vonatkozóan kifejtett vélelem megengedhetőségét. Azt sem tagadja, hogy a jelen ügy körülményei között hasonló vélelem alkalmazható arra az esetre, amikor a leányvállalat az anyavállalat 98%-os tulajdonában van.
- 43 Az Arkema ugyanakkor arra hivatkozik, hogy a megtámadott ítélet érvelése figyelmen kívül hagyja a jelen ítélet 38–41. pontjában ismertetett ítélkezési gyakorlatot azáltal, hogy az anyavállalat leányvállalata feletti tényleges meghatározó befolyásának véelmét megdönthetetlené teszi.
- 44 Ennek kapcsán az Arkema lényegében úgy véli, hogy azáltal, hogy az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 76. pontjának második mondatában kimondta, a holding társaság „feladata”, hogy biztosítsa a leányvállalatok irányításának egységességét, jogilag megdönthetetlené tette azt a vélelmet, miszerint az anyatársaságnak a leányvállalata magatartására meghatározó befolyása van, mivel az önálló magatartás bizonyítására irányuló minden kísérlet ellentétes a fenti feladat Elsőfokú Bíróság szerinti azon meghatározásával, amelyet a holding társaságok betöltenek, és így kudarcra van ítélve.

- 45 Valóban igaz, hogy a hivatkozott 76. pont oly módon került megfogalmazásra, hogy azt nehéz összeegyeztetni a jelen ítélet 38–41. pontjában ismertetett ítélkezési gyakorlattal.
- 46 Mindazonáltal meg kell állapítani, hogy a fellebbező jelen ítélet 43. és 44. pontjában kifejtett érvelése a megtámadott ítélet teljes egészének téves értelmezéséből fakad.
- 47 A hivatkozott 76. pont első mondatának értelmében ugyanis az „a [fellebbező] által az anyavállalatához képest fennálló önállóságának alátámasztására felhozott bizonyítékok megalapozottság[ra]” vonatkozik, és különösen arra, hogy „az a tény, hogy az Elf Aquitaine csupán egy nem operatív holding, amely igen kevésbé avatkozik be leányvállalatai működésébe”. Továbbá a jelen ügynek az Elsőfokú Bíróság elé terjesztett irataiból az is kitűnik, hogy az Arkema különösen arra hivatkozott ezzel kapcsolatosan, hogy „pénzügyi szempontból önálló [volt], mivel az Elf Aquitaine által gyakorolt irányítás az Arkema által bonyolított olyan befektetésekre, illetve tőke kivonásokra korlátozódott, amelyek hatással voltak az utóbbi vállalkozás mérlegének változására”, ám amelyek egyáltalán nem érintették az AMCA-val kapcsolatos tevékenységet.
- 48 A megtámadott ítélet 76. pontjának vitatott részében az Elsőfokú Bíróság csupán azt mondja ki, hogy nem lehet kizárni, hogy egy nem operatív holding meghatározó befolyást gyakoroljon leányvállalatainak magatartására annak ellenére, hogy nincs közvetlenül jelen a piacon, tekintettel koordinációs és pénzügyi irányítási feladataira, és hogy e befolyás tényleges gyakorlását vélelmezni lehet, ha a leányvállalatok az anyavállalat kizárólagos vagy majdnem kizárólagos tulajdonában vannak. Ezért az Elsőfokú Bíróság érvelésének logikája szerint nem elég az anyavállalat nem operatív jellegére hivatkozni az ilyen vélelem megdöntése érdekében, amely továbbra is egy egyszerű vélelem.

- 49 Ezzel kapcsolatosan a megtámadott ítélet számos pontjából – így a 67. és 82. pontból is – kitűnik, hogy az Elsőfokú Bíróság úgy ítélte meg, hogy a kérdéses vélelmet meg lehet dönteni.
- 50 A fenti megfontolásokból következik, hogy nem megalapozott a leányvállalat magatartása anyavállalatnak való betudhatóságára vonatkozó szabályok megsértésére alapított azon kifogás, miszerint az Elsőfokú Bíróság megdönthetlenné tette a leányvállalat tőkéje egészével rendelkező anyavállalattal kapcsolatos vélelmet, mivel az a megtámadott ítélet téves értelmezéséből ered.
- 51 E feltételek mellett az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény 6. cikkéből származó tisztességes eljáráshoz való jog megsértésére vonatkozó érvet – mivel téves előfeltételezésen alapul – el kell utasítani.
- 52 Ennélfogva a fellebbezés első jogalapját el kell utasítani.

A hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének megsértésére vonatkozó második jogalapról

A felek érvei

- 53 A fellebbező szerint az a tény, hogy az Elsőfokú Bíróság megdönthetlenné tette az azon alapuló vélelmet, hogy a leányvállalat az anyavállalat kizárólagos tulajdonában van, megsérti a kartell tagjai közötti, a vállalatcsoportban való tagságon alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalmát is.

- 54 A Bizottság úgy véli, hogy a második jogalap kevésbé érthető, és hogy a megtámadott ítélet indokolásának egyetlen részére sem vonatkozik, tehát el kell utasítani mint elfogadhatatlant.

A Bíróság álláspontja

- 55 Mivel a második jogalap a megtámadott ítélet ugyanazon téves értelmezésén alapul mint az első jogalap, ezt a jogalapot is el kell utasítani.

Az egyenlő bánásmód elvének és a fellebbező tisztességes eljáráshoz való jogának megsértésére vonatkozó harmadik jogalapról

A felek érvei

- 56 A fellebbező az Elsőfokú Bíróság előtt kifejtett ötödik jogalapján alapuló válaszában arra hivatkozik, hogy az Elsőfokú Bíróság csak az Elf Aquitaine által előterjesztett érveket vizsgálta meg, a fellebbező által előterjesztetteket nem, amivel „megsértette az egyenlő bánásmód elvét és a fellebbező tisztességes eljáráshoz való jogát”.

- 57 A Bizottság előjáróban a fellebbező által a jelen jogalappal kapcsolatos érvelés érthetőségét kérdőjelezi meg. Továbbá a Bizottság véleménye szerint a fellebbező első

fokon nem kifogásolta, hogy a vitatott határozat nagyrészt az Elf Aquitaine érveire válaszolt. Arra hivatkozik tehát, hogy a harmadik jogalap a fellebbezési szakban elfogadhatatlan új jogalappal minősül.

- 58 A Bizottság a jelen jogalap tartalmát tekintve úgy véli, hogy az a tény, hogy az Elsőfokú Bíróság a vitatott határozat indokolását csupán az Elf Aquitaine érvei tükrében vizsgálta, nem sérti a fellebbező jogait. Ennélfogva az Arkema érveit a Bíróságnak el kell utasítania, illetve legalábbis e jogalap hatástalan.

A Bíróság álláspontja

- 59 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EUMSZ 258. cikkből, a Bíróság alapokmánya 58. cikkének első bekezdéséből, valamint a Bíróság eljárási szabályzata 112. cikke 1. §-ának c) pontjából következően a fellebbezésben pontosan meg kell jelölni a hatályon kívül helyezni kért ítélet kifogásolt részeit, valamint a kérelmet konkrétan alátámasztó jogi érveket (lásd különösen a C-407/08. P. sz., Knauf Gips kontra Bizottság ügyben 2010. július 1-jén hozott ítélet [EBHT 2010., I-6375. o.] 43. pontját, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 60 A jelen ügyben a fellebbezés lehetővé teszi a megtámadott ítélet kifogásolt részeinek, vagyis a 121–129. pont felismerését.
- 61 Mindazonáltal meg kell állapítani, hogy a jelen jogalap alátámasztása érdekében előadott érvelés nem kellően egyértelmű és pontos ahhoz, hogy a Bíróság gyakorolhassa felülvizsgálati jogkörét. Ugyanis a jelen jogalapot alátámasztó alapvető elemek nem tűnnek ki koherens és érthető módon a fellebbezés szövegéből, amely e tárgyban homályosan és kétértelműen fogalmaz. E körülmények között a Bíróság nem tudja anélkül

gyakorolni felülvizsgálati jogkörét, hogy ne állna fenn a veszélye, hogy túlterjeszkedik a fellebbező kérelmén (lásd különösen analógia útján C-194/99. P. sz., Thyssen Stahl kontra Bizottság ügyben 2003. október 2-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-10821. o.] 106. pontját; a C-227/04. P. sz., Lindorfer kontra Tanács ügyben 2006. szeptember 11-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-6767. o.] 83. pontját; a C-343/08. sz., Bizottság kontra Cseh Köztársaság ügyben 2010. január 14-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-275. o.] 26. pontját, és a C-67/09. P. sz., Nuova Agricast és Cofra kontra Bizottság ügyben 2010. október 14-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-9811. o.] 48. és 49. pontját).

- 62 Még ha feltételezzük is, hogy a jelen jogalap ügy értelmezendő, hogy arra vonatkozik, hogy az Elsőfokú Bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy a Bizottság nem vett figyelembe a fellebbező által előterjesztett bizonyítékokat, meg kell állapítani, hogy ez a kifogás olyan új jogalaphoz minősül, amely megváltoztathatja az Elsőfokú Bíróság előtti jogvita tárgyát.
- 63 Ugyanis, amint az az Elsőfokú Bíróság előtti jogvita irataiból kitűnik, a fellebbező első fokon nem kifogásolta, hogy a vitatott határozat főképpen az Elf Aquitaine érveire válaszolt.
- 64 A Bíróság eljárási szabályzata 113. cikkének 2. §-a szerint a fellebbezés nem változtatja meg az Elsőfokú Bíróság előtti jogvita tárgyát. A Bíróság hatásköre a fellebbezési eljárás keretében ugyanis az első fokú bíróság előtt megvitattott jogalapokról hozott jogi döntés megítélésére korlátozódik. Egyik fél sem hozhat fel először a Bíróság előtt olyan jogalapot, amelyet az Elsőfokú Bíróságnál nem terjesztett elő, mivel az azt jelentené, hogy az Elsőfokú Bíróság által eldöntött jogvitán túlterjedő jogvitával fordulhatna a Bírósághoz, amelynek hatásköre a fellebbezési eljárásban korlátozott (lásd ebben az értelemben különösen a C-136/92. P. sz., Bizottság kontra Brazzelli Lualdi

és társai ügyben 1994. június 1-jén hozott ítélet [EBHT 1994., I-1981. o.] 59. pontját, a C-266/97. P. sz., VBA kontra VBG és társai 2000. március 30-án hozott ítélet [EBHT 2000., I-2135. o.] 79. pontját, valamint a C-280/08. P. sz., Deutsche Telekom kontra Bizottság ügyben 2010. október 14-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-9555. o.] 34. pontját). Ezt a jogalapot tehát a fellebbezés szakaszában elfogadhatatlannak kell minősíteni.

⁶⁵ E körülmények között a fellebbezés harmadik jogalapját el kell utasítani.

Az arányosság elvének megsértésére vonatkozó negyedik jogalapról

A felek érvei

⁶⁶ A fellebbező szerint az Elsőfokú Bíróság megsértette az arányosság elvét, amikor helyben hagyta a pénzbírságnak az Arkema visszaeső magatartásával kapcsolatos elemének kiszámítására a Bizottság által alkalmazott módszert. Ez a módszer a bíróságok alapösszegének kiszámítása során az Arkema forgalmának kétszeres figyelembevételével jár, amelyhez az Elf Aquitaine-re és az Arkemára vonatkozó elrettentő szorzók is társulnak. Az Elsőfokú Bíróság nem vitatta a kétszeres beszámítás tényét, azonban azt azzal igazolta, hogy a Bizottság nem térhet el az iránymutatásban alkalmazott számítási módszertől, következésképpen az 1998. évi iránymutatást „abszolút jogi kötérről” ruházta fel, amellyel azonban ez nem rendelkezik.

⁶⁷ A Bizottság szerint a negyedik jogalap a vitatott határozat téves értelmezésén alapul.

A Bíróság álláspontja

- 68 A jelen fellebbezési jogalap lényegében azon a kifogáson alapul, miszerint az Elsőfokú Bíróság nem szankcionálta az Arkema forgalmának a vitatott határozatban való kétszeres beszámítását, amely tiltott.
- 69 Mindazonáltal ez a kifogás a vitatott határozat és a megtámadott ítélet téves értelmezésén alapul.
- 70 Amint a megtámadott ítélet 6. pontjából kitűnik, a Bizottság a vitatott határozatban lényegében úgy ítélte meg, hogy csak a fellebbezőt kell a visszaesés miatt szankcionálni, és az anyavállalatát, az Elf Aquitaine-t nem, mivel e társaság az első jogsértés idején még nem gyakorolt irányítást a fellebbező felett. Következésképpen a Bizottság az Elf Aquitaine-nel és a fellebbezővel szemben egyetemleges felelősség címén kiszabott 45 millió eurós bírságon felül kizárólag a fellebbezővel szemben, figyelemmel magatartásának visszaeső jellegére, külön bírságot szabott ki, amely 13,5 millió euró összegű volt.
- 71 Amint az különösen a megtámadott ítélet 204. pontjából kitűnik, a Bizottság az utóbbi bírság összegének megállapításakor az 1998. évi iránymutatásból eredő módszer alapján számította ki a fenti összeget.
- 72 E módszernek megfelelően egy bírság súlyosító körülményekre – mint például a visszaesésre – vonatkozó alkotóelemeit az „alapösszeg” alapján kell kiszámítani, amely összeg maga is a jogsértés időtartamával összefüggő szorzóval növelt „kiindulási összeg” alapján kerül kiszámításra.

73 Lényegében ezt a kiindulási összeget a jogsértés súlya és az érintett jogi személy jogsértő magatartásának a versenyre gyakorolt tényleges hatása alapján kell meghatározni. Adott esetben – tekintettel az érintett jogi személy tényleges gazdasági erejére – ez az összeg kiigazításra kerülhet annak érdekében, hogy az adott bírság kellően elrettentő erővel bírjon.

74 A megtámadott ítélet 199. pontjából lényegében az tűnik ki, hogy annak érdekében, hogy a fellebbezővel szemben kiszabandó külön bírság összegét kiszámíthassa, a Bizottság ügyelt arra, hogy az e bírság alapjaként szolgáló kiindulási összeg elrettentő célból való kiigazításakor ne olyan szorzót vegyen figyelembe, amely nem tükrözi a fellebbezőnek az anyavállalatától, az Elf Aquitaine-től függetlenül figyelembe veendő tényleges gazdasági erejét.

75 A vitatott határozatnak a megtámadott ítélet 199. pontjában megismételt 222. lábjegyzete így szól:

„[...] Az Elf [Aquitaine-nel] szemben alkalmazott 2,5-ös szorzó nem képezi a számítás részét. Ehelyett a visszaesés kiszámításakor 1,5-ös szorzót kell alkalmazni, amely akkor lenne irányadó, ha az [Arkema] lenne a határozat egyedüli címzettje (tekintettel az [Arkema] 17,8 milliárd eurót kitevő világszintű forgalmára). [...]”

76 Másképp fogalmazva, a kizárólag az Arkemával szemben kiszabandó bírság kiszámításának alapjául szolgáló kiindulási összeg meghatározásakor a Bizottság az elméleti 1,5-ös szorzót – és nem az Elf Aquitaine-nel és az Arkemával szemben együttesen és egyetemlegesen kiszabott bírság kiszámításakor alkalmazott 2,5-ös szorzót – alkalmazta annak figyelembevétele érdekében, hogy az utóbbi jogi személy önmagában, az anyavállalatától külön értékelve, kisebb gazdasági erővel rendelkezett.

- 77 Továbbá, amint az lényegében a megtámadott ítélet 9., 16–21. és 203. pontjából kitűnik, a Bizottság a 203. pont megfogalmazása szerint „elrettentési célból alkalmazott” 1,5-ös elméleti szorzót alkalmazta – az kizárólag az Arkemával szemben kiszabandó bírság kiszámításakor meghatározott ugyancsak elméleti – 12 millió eurós kiindulási összegre, amelyet a Bizottság a szóban forgó jogsértés súlyának és az Arkemának a jogvita tárgyát képező jogsértés többi résztvevőjéhez viszonyított súlyának függvényében állapította meg. E két összeg eredményét (18 millió euró) aztán a jogsértés időtartamának címén 150%-kal növelte, amely időtartamot a fellebbező esetében a Bizottság 1984. január 1-je és 1999. május 7. közötti időszakban állapított meg.
- 78 A jelen ítélet fenti pontjában leírt számtani műveletekből következő „alapösszeg”, vagyis 45 millió euró – amint azt az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 203. pontjában meg is jegyzi – elméleti szám. Ez az alapösszeg csupán a kizárólag az Arkema társasággal szemben visszaeső magatartás címén kiszabandó bírság összegének kiszámítására szolgál.
- 79 Egyébiránt, amint arra a Bizottság helyesen emlékeztet, nem véletlen, hogy ez az elméleti alapösszeg megfelel a fellebbezővel és az Elf Aquitaine-nel szemben együttesen és egyetemlegesen kiszabott másik bírság végleges összegének.
- 80 Ugyanis a Bizottság csupán ezen elméleti alapösszeg alapján tudta kiszámítani a kizárólag a fellebbező visszaeső magatartása címén az anyavállalatától külön értékelve kiszabandó összeget.
- 81 Amint az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 201. pontjában emlékeztet arra, a Bizottság az 1998. évi iránymutatás 2. és 3. pontjában foglaltak szerint, azt követően, hogy a jogsértés súlyára és időtartamára tekintettel megállapította a bírság alapösszegét, a jelen ügyben az enyhítő, illetve súlyosító körülmények fényében az említett összeget növeli vagy csökkenti.

- 82 A jelen ügyben – amint azt az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 203. pontjában lényegében megállapítja – a Bizottság a fellebbező visszaesése címén ténylegesen 50%-kal növelte a 45 millió eurós elméleti alapösszeget.
- 83 Ezzel a művelettel a Bizottság a kizárólag a fellebbező – az Elf Aquitaine magatartásától külön értékelt – visszaeső magatartásának megfelelő összeget, vagyis 22,5 millió eurót kapott.
- 84 Amint az a megtámadott ítélet 26–28. pontjából kitűnik, a Bizottság – mivel úgy ítélte meg, hogy az engedékenységi közlemény D.2. pontja első és második francia bekezdésének értelmében a fellebbezővel szemben meghatározott bírság jelentős mértékben csökkenthető – a bírság összegét 40%-kal csökkentette ahhoz az összeghez képest, amelyet a Bizottság a vele való együttműködés hiányában szabott volna ki.
- 85 A 22,5 millió euróból kiindulva az Arkemával szemben végül a vitatott határozat 2. cikkének d) pontjában kiszabott bírság összege 13,5 millió euró lett.
- 86 E körülmények között, mivel a Bizottság az Arkema forgalmát egyrészt az Elf Aquitaine-nel és az Arkemával szemben együttesen és egyetemlegesen kiszabott bírságot alátámasztó alapösszeg kiszámítása érdekében – amely összeg nem tartalmaz a visszaesésre utaló elemet – vette figyelembe, másrészt a kizárólag a fellebbezőnek betudható visszaeső magatartás címén kiszabandó bírság összegének kiszámítására szolgált, a Bizottság a fellebbező állításával ellentétben nem alkalmazott olyan aránytalan kétszeres beszámítást, amelyet az Elsőfokú Bíróságnak szankcionálnia kellett volna.
- 87 A fellebbező egyébiránt azt kifogásolja, hogy az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 205. pontjában tévesen alkalmazta a jogot azáltal, hogy az 1998. évi iránymutatást abszolút jogi kötőerővel ruházta fel.

- 88 Az ítélkezési gyakorlatból valóban az következik – amint arra az Arkema hivatkozik –, hogy az 1998. évi iránymutatás csupán a gyakorlatban követendő magatartási szabályokat tartalmaz, amelyektől a közigazgatás egyes esetekre nézve nem térhet el anélkül, hogy olyan magyarázatot ne adna, amely összeegyeztethető az egyenlő bánásmód elvével (lásd ebben az értelemben a C-189/02. P., C-202/02. P., C-205/02. P–C-208/02. P. és C-213/02. P. sz., Dansk Rørindustri és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2005. június 28-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-5425. o. 209. és 210. pontját).
- 89 Mindazonáltal a fellebbező állításával szemben az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 205. pontjában egyáltalán nem ruházta fel jogellenesen „abszolút jogi kötőerővel” a hivatkozott iránymutatást.
- 90 Ez a megközelítés ugyanis a hivatkozott 205. pont szelektív, sőt téves értelmezésén alapul.
- 91 Ugyanis a fenti 21. pontban idézett 205. pontból kitűnik, hogy az Elsőfokú Bíróság lényegében annak megállapítására szorítkozik, hogy „ha [nem] szándékozott eltávolodni a [z 1998. évi] iránymutatásban meghatározott bírságkiszabási módszertől”, a Bizottságnak a korábbiakban ismertetett módszert kellett követnie, újraszámítva az „elméleti alapösszeget”.
- 92 Az Elsőfokú Bíróság tehát egyáltalán nem zárta ki, hogy a Bizottság adott esetben, az uniós jogot tiszteletben tartva és megfelelő indokolással alátámasztva, az uniós versenyjogi bírságok kiszámítása terén alkalmazandó módszerhez folyamodjon.
- 93 Végül az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 207. pontjában úgy ítéli meg, hogy mivel a Bizottság mérlegelési jogkörrel rendelkezik a bírság összegének megállapítására anélkül, hogy köteles lenne pontos matematikai képletet használni, jogosult volt

figyelembe venni az Arkema és az Elf Aquitaine gazdasági ereje közötti különbséget oly módon, hogy az Arkema tekintetében 2,5-ös, a Elf Aquitaine csoport egészével szemben pedig 2,5-ös szorzót alkalmazott anélkül, hogy megsértette volna az arányosság elvét.

- ⁹⁴ Az 1,5-ös és 2,5-ös szorzó megválasztása kapcsán a fellebbező nem vitatja azt, hogy azokat a Bizottság hogyan határozta meg, sem azok mértékét, hanem lényegében annak kijelentésére szorítkozik, hogy alkalmazásuk a forgalmának kétszeres beszámításhoz vezetett, amely tiltott.
- ⁹⁵ Ebből következően a fellebbezés negyedik jogalapját, mint megalapozatlant, el kell utasítani.
- ⁹⁶ Tekintettel a fenti megfontolások összességére, a fellebbezés egészét el kell utasítani.

A költségekről

- ⁹⁷ A Bíróság eljárási szabályzata 69. cikkének 2. §-a alapján, amelyet ugyanezen szabályzat 118. cikke alapján a fellebbezési eljárásban is alkalmazni kell, a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel az Arkema pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően őt kell kötelezni a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A Bíróság a fellebbezést elutasítja.**

- 2) A Bíróság az Arkema SA-t kötelezi a költségek viselésére.**

Aláírások